

**BEHİYE-DR. NEVHİZ IŞIL İLKOKULU
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK
DANIŞMANLIK SERVİSİ**

ÇOCUK İHMAL ve İSTİSMARI

Tanım

Çocuk istismarı, 0-18 yaş grubundaki çocuğun;

- ✓ Sağlığını,
- ✓ Fiziksel gelişimini,
- ✓ Psiko-sosyal gelişimini

olumsuz etkileyen ve bir başkası tarafından bilerek veya bilmeyerek çocuğa karşı gerçekleştirilen her türlü harekete maruz kalmasıdır.

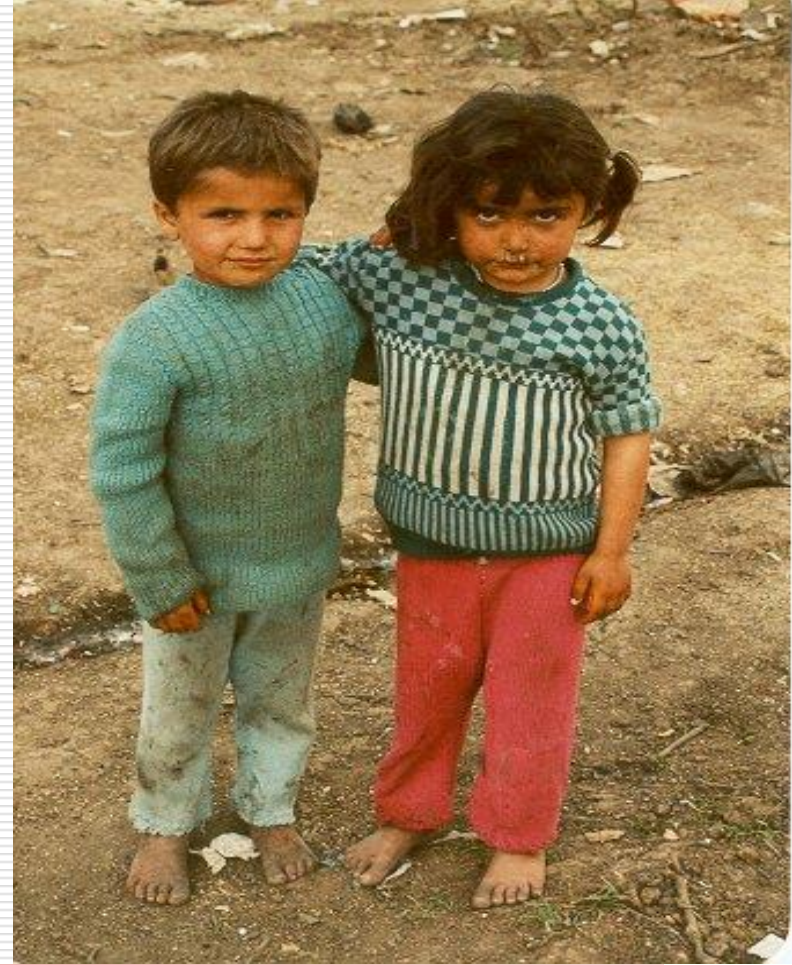

İstismar tipleri

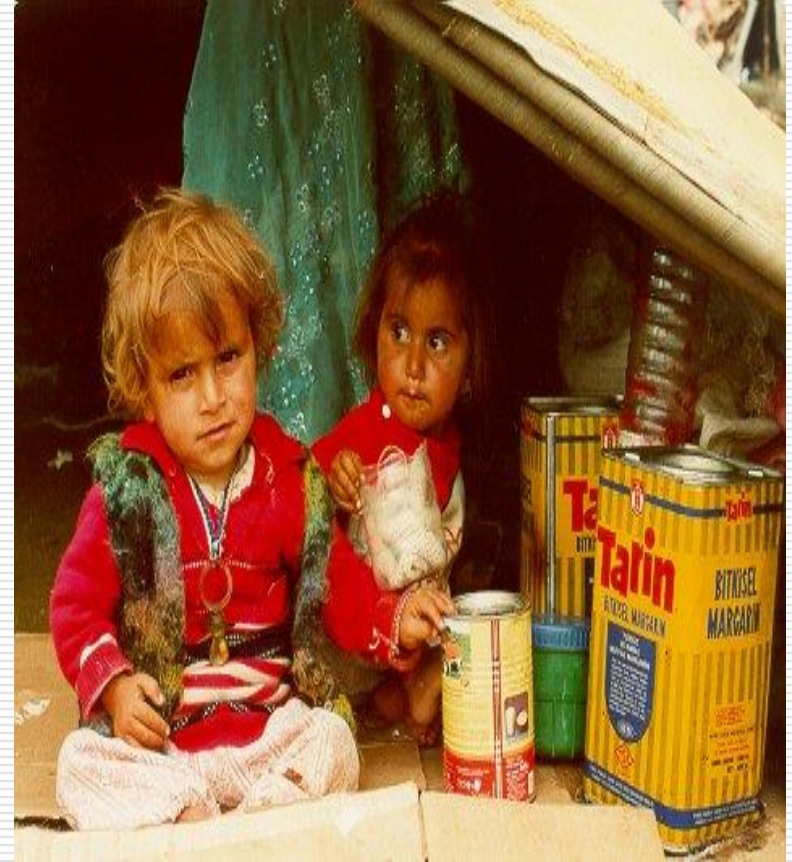
- Fiziksel istismar
- Cinsel istismar
- Duygusal istismar
- Ekonomik istismar
- İhmal

Fiziksel istismar

- ✦ Çocuğun kaza dışı sebeple bir yetişkin tarafından yaralanması ve örselenmesidir
- ✦ Bir tokattan başlayarak çeşitli aletlerin kullanılmasına kadar devam edebilir
- ✦ En yaygın rastlanılan ve belirlenmesi en kolay olan istismar tipidir

Uygulama Şekilleri

“6 yaşındaki kız çocuğu M. annesi tarafından acil servise götürülerek kanepeden düştüğü söyleniyor. Yapılan muayenesinde kafa darbesi ile beraber vücudunda çok sayıda morluk tespit ediliyor. Ancak annenin de gözünde geçmekte olan bir morluk fark eden doktor tarafından yapılan sorgulamada annenin eşinden sıklıkla dayak yediği ve çocuğu da annenin dövdüğü belirleniyor.”

Fiziksel istismar

- 5 yaş grubu ikizler üzerinde yapılan araştırmada, annesi, babası tarafından dövülen çocukların zeka düzeyinin, huzurlu bir aile ortamı olan yaşıtlarından 8 puan düşük olduğu belirlendi.
  - Bilim adamları, aile içi şiddetin çocukta stresi artırdığını, bunun da beyin gelişimini olumsuz etkilediğini düşünüyor
-

Fiziksel istismar

- Aile içi şiddetle ilgili hükümlü gençler üzerinde bir araştırma yapılmıştır ve bu gençlerin %78'inin aile içi anlaşmazlık ve şiddetin söz konusu olduğu ortamda yaşadıkları bulunmuştur.
-

Cinsel istismar

Çocuğun bir yetişkin tarafından

- ❑ Cinsel uyarı ve doyum için kullanılması,
  - ❑ Fuhuşa zorlanması,
  - ❑ Pornografi gibi türlü suçlarda cinsel obje olarak kullanılmasıdır.
-

Cinsel istismar

- Genital bölgeleri elleme
  - Teşhircilik
  - Röntgencilik
  - Pornografi
  - Irza geçmek
-

Cinsel istismar

- Çocuğun, kendisinden en az 6 yaş büyük bir kişi tarafından cinsel haz amacıyla zorla ya da ikna edilerek cinsel etkileşime maruz bırakılmasıdır. Ensest, tecavüz, çocuğu pornografi ve fuhuş malzemesi yapılmaktan; teşhircilik, cinselliği kışkırtan konuşmalar, cinsel ilişki ya da pornografik film seyrettirme, cinsel organları okşama, oral sekse kadar değişen eylemler cinsel istismar spektrumu içindedir.
  - Cinsel istismara uğrayan çocukların yaş dağılımına bakıldığında; %30'u 2-5 yaş, %40'ı 6-10 yaş, %30'u 11-17 yaş gruplarında dağıldığı görülmektedir, yani olguların %70'ini küçük yaş grubu oluşturmaktadır.
-

Cinsel istismar

- ❑ İstismara maruz kalan çocuklarda kız erkek oranı da %3'tür yani erkek ve kız mağdurların arasında büyük fark bulunmamaktadır.
  - ❑ İstismarcıların %96'sı erkek,
  - ❑ İstismarcıların %80'i de çocuğun tanıdığı birisidir.
-

Cinsel istismar

- ❑ Cinsel istismara uğrayan çocukların %50'inde travma sonrası stres bozukluğu görülmekte, depresyon, düşük benlik saygısı, intihar davranışları, damgalanmışlık hissi, alkol ve madde kullanımı da görülmektedir.
  - ❑ Borderline kişilik bozukluğu saptanan kişilerin %70-80'inde, çoğul kişilik bozukluğu saptanan kişilerin ise %85-95'inde, çocukluk çağı cinsel istismar öyküsü pozitiftir. Çok küçük çocuklar bile yaşadıkları önemli olayları, aradan uzun süre geçmesine karşı doğru hatırlayabilirler.
  - ❑ Ameriaka'da kaçırılan okul otobüsü=terapi
-

Cinsel istismar

“Cinsel istismarın mutlaka *şiddet* içermesi gerekmez”

“Cinsel istismarda çocuğun *rızasının* olup olmadığına bakılmaz”

Ensest

- Çocuğa karşı birinci derece akrabaları tarafından cinsel tacizde bulunulması
  - Ensest vakaların sadece %10'u açığığa çıkmaktadır
-

Ensest

- “N.13 yaşında iken ailesi tarafından getirildiği hastanede doğum yapıyor. Ailenin ve N.’nin sorgulanması sonucunda N.’nin 7 yaşından beri babası tarafından cinsel tacize uğradığını, annesinin de durumdan haberdar olduğu ancak babanın tehditlerinden korktukları için kimseye söyleyemedikleri ortaya çıkıyor. Doğan bebek ve N. koruma altına alınıyor, baba hakkında adli işlem başlatılıyor.”
-

Cinsel İstismar Sonunda Çocuklarda Yaşanan Ruhsal Sorunlar;

- Tekrarlayıcı, rahatsız edici düşünceler,
- Uykuya dalma güçlüğü,
- Olayla ilgili kabuslar,
- Öfke patlamaları ve saldırganlık,
- Konsantrasyon güçlüğü,
- Suçluluk ve utanç duyma,
- İçer kapanma, depresif belirtiler,
- Aileden uzaklaşma, evden kaçma,

Cinsel İstismar Sonunda Çocuklarda Yaşanan Ruhsal Sorunlar;

- ❑ Olayı anımsatan nesnelere karşı yoğun psikolojik sıkıntı,
- ❑ Olayı anımsatan kişiler, görüntüler ve yerlerden kaçınma,
- ❑ Korku reaksiyonu,
- ❑ Yaşına uygun olmayan cinsel davranışlar,
- ❑ Cinsel davranışlarda artma, mastürbasyon vb. gözlenebilir.
- ❑ Okuldan kaçma, okul ve disiplin problemleri, başarıda düşüş.

Çocuk İstismarı Konusundaki Gerçekler

- ❑ Çocuklar istismar hakkında yalan söylemezler. Bu konuda hikayeler uyduranlara çok nadir rastlanır.
  - ❑ İstismarın kısa ve uzun süreli etkileri çocuğun duygusal ve fiziksel sağlığı açısından çok önemlidir.
-

Çocuk İstismarı Konusundaki Gerçekler

- ❑ Cinsel istismara her sosyo-ekonomik grupta rastlanmaktadır.
  - ❑ Çocukların görünüşü ya da davranışı istismara neden olamaz. Anlamını dahi bilmedikleri olayları kışkırtmaktan dolayı suçlanamazlar
-

Çocuk İstismarı Konusundaki Gerçekler

- ❑ İstismarcının tercih ettiği yer genelde çocuğun tanıdığı, bildiği yerlerdir. Okul ve okul çevresi, ev ve okul arasındaki yol, bir arkadaş ya da akrabanın evidir.
  - ❑ Kadın istismarcı sayısı erkeklere oranla daha azdır.
-

Çocuk İstismarı Konusundaki Gerçekler

- Çocuğun rahat ve gevşek olduğu zamanlar, oyun zamanları, banyo zamanı ya da yatma saati istismarcının tercih ettiği zamandır.
  - Olguların %80-95'inde istismarcı, çocuğun tanıdığı, normal görünümlü biridir.
-

Türkiye’de durum

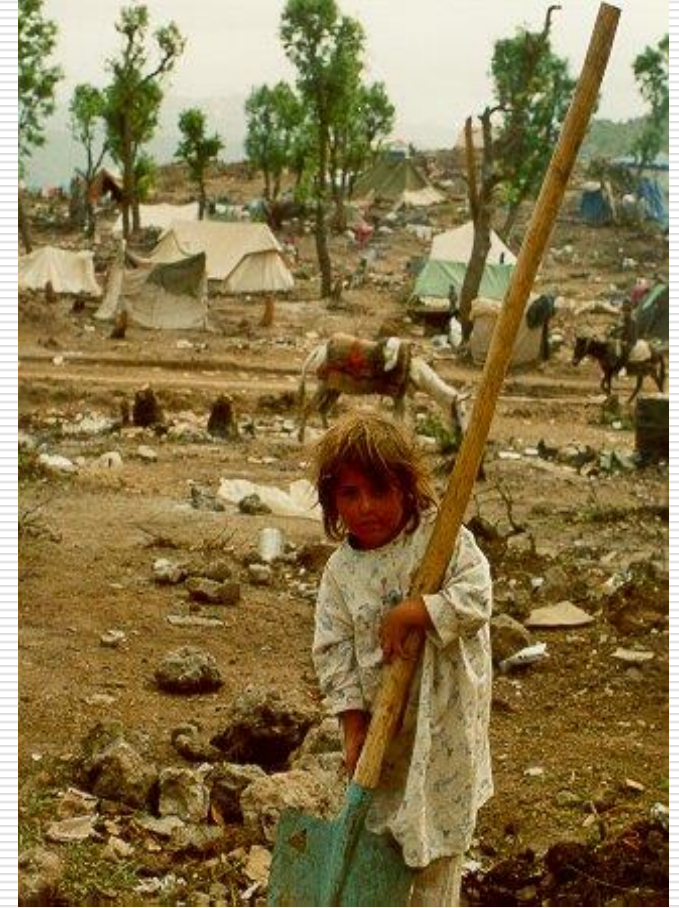

- ÇİKORED; İstanbul mahkemelerine yansıyan olgular üzerinde yapılan bir çalışmada suçu işleyen kişilerin %22’sinin öz baba oldukları, yani her 5 ensest suçu işleyen kişiden birinin, kızın öz babası olduğu görülmektedir.
  - Erkek çocukları da kız çocukları kadar cinsel istismara maruz kalmaktadır.
-

Duygusal İstismar

- Çocuğun gereksinim duyduğu ilgi, sevgi ve bakımdan yoksun bırakılarak psikolojik hasara uğratılmasıdır
- Tanımlanması en zor ancak en sık rastlanılan istismar türüdür

Duygusal İstismar

- ❑ Aşağılama, yalnız bırakma, ayırma,
  - ❑ Korkutma, yıldırma, tehdit etme, suça yöneltme,
  - ❑ Önemssememe, küçük düşürme, alaylı konuşma,
  - ❑ Lakap takma, aşırı baskı ve otorite kurma
  - ❑ Duygusal bakımdan gereksinimlerin karşılanmaması,
  - ❑ Sık eleştirme, yaşının üstünde sorumluluklar bekleme,
  - ❑ Kardeşler arasında ayırım yapma, değer vermeme,
-

Belirtileri

- Dünyaya karşı belli bir ilgisizlik
  - Depresif ve pasif davranış
  - Karşısındakine çok ihtiyatlı yaklaşmak
  - Kendine güvensizlik
  - Korku
  - Küçük yaşlardaki davranışlara dönüş
-

Ekonomik İstismar

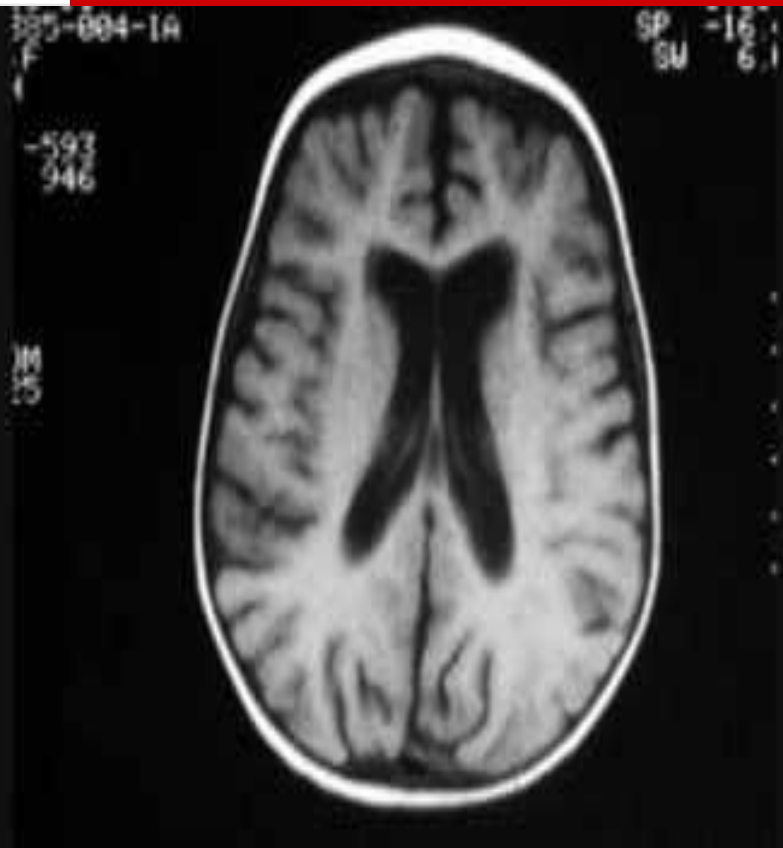
- Çocuğa bakmakla yükümlü kişinin çocuğu maddi gelir kaynağı olarak görüp çocuktan maddi kazanç elde etme isteğidir
  - Ebeveynler çok para kazanma dürtülerini tatmin etmek için çocuklarını kullanabilirler
-

İhmal

- Çocuğa bakmakla yükümlü kişinin bu yükümlülüđünü yerine getirmemesi.
- Fiziksel ve duygusal olmak üzere iki ana grupta incelenmektedir.

Beslenme yetersizliđi yařayan
18 aylık çocuk beyni (BT)

Besin desteđi bařlandıktan 3 ay
sonraki hali (BT)

İhmal

- Çocuk Suçluluğu üzerine yapılan araştırmalar sonucunda da ailesi tarafından ihmal edilen çocukların suça yönelme olasılıklarının yüksek olduğu belirlenmiştir.
-

❑ HER VATANDAŞ ÇOCUĞA KARŞI İŞLENMEKTE OLAN İSTİSMAR SUÇUNU BİLDİRMEKLE YÜKÜMLÜDÜR.

❑ T.C.K. MADDE 278

T.C.K. MADDE 278

- **Suçu bildirmeme**
  - **Madde 278 - (1)** İşlenmekte olan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
-

ÇOCUĞUMUZA NASIL ANLATMALIYIZ

**VÜCUDUMUZU KORUMAYI
BİLİYOR MUYUZ?**

VÜCUDUN SENİNDİR, ONU KORU.

🎵 Vücudumuz bize aittir.

🎵 Vücudumuzu korumak hem sorumluluğumuz
hem de hakkımızdır.

Vücudumuzu korumanın birçok yolu vardır.

Bisiklete binerken kask takmak.

Diřlerimizi fırçalamak.

Uygun kıyafetler giymek.

Besleyici gıdalar yemek.

Aşılanmak.

Azartlanmaya, itilmeye karşı
kendimizi korumak.

Gerektiğinde ilaç içmek.

Ruh ve beden sağlığı bir
bütündür.

Vücutumuzun özel yerleri
nerelerdir?

**Denize girerken
kapattığımız yerlerimiz
özel yerlerimizdir.**

‘‘Dokunmak birbirimizle
iletiřim kurmanın önemli
bir yoludur.’’

Dokunma ‘**iyi dokunma**’
ve ‘**kötü dokunma**’
olmak üzere ikiye ayrılır.

İYİ DOKUNMA

İyi dokunmalar
kendimizi güvende
hissettirir.

Sevdiğin kişilerin
sana sarılması
öpmesi.
Uyandığında annenin
sana sarılması ve
öpmesi.

Babanın iyi geceler
dilemek için sarılması
öpmesi.

KÖTÜ DOKUNMA

Dokunma canını
acıtıyorsa.

Dokunulmasını
istemediğin halde sana
dokunuluyorsa.

**Kötü dokunmalar
kendimizi öfkeli
ve rahatsız
hissetmemize
neden olurlar.**

**Kendimizi kötü
dokunmalardan
korumak
zorundayız.**

Kötü dokunan kişi, bu dokunmayı kimseye söylemememizi isteyebilirler.

Bunun bir sır olduğunu ve aranızda kalması gerektiğini söyleyebilirler. Bunun için size hediyeler verebilirler.

Ya da sizi korkutabilirler.

Vücutunu kötü dokunmalardan korumak için neler yapabilirsiniz?

**Hayır, yapma
ya da
dur
diyebilirsin!**

**Ailen, arkadaşın
ya da öğretmenin
gibi
güvenebileceğin
birisine anlat.**

**Karşı koy ve sertçe
it!**

**Saldıran kişiden
kaç, uzaklař!**

**Bağır, çığlık at ve
yardım iste!**

Biri size kötü dokunduğunda kendinizi şöyle hissedebilirsiniz;

**Olanların sorumlusu sen
olmadığın için kendini
suçlu veya değersiz
hissetme.**

**Asıl sorumlu, sana
dokunan kişidir.**

**Artık
vücudumuzu
daha iyi
koruyabiliriz.**

TEŞEKKÜRLER